

Екстремальний туризм в Ісландії

Екстремальний туризм - це один із найдинамічніших напрямів сучасної туристичної галузі, який поєднує активний відпочинок, подолання фізичних труднощів і психологічних бар'єрів. Його головна мета - не лише отримати емоції, а й перевірити власні можливості, відчути єднання з природою та вийти за межі звичного. Ісландія - це одна з найпривабливіших країн для екстремального туризму у світі. Її географічне розташування на межі двох літосферних плит, постійна вулканічна активність і різноманітність природних ландшафтів роблять її унікальним місцем. Саме тому Ісландію часто називають «країною вогню та льоду».

На території Ісландії налічується понад 130 вулканів [1], з яких близько 30 вважаються активними. Найвідоміші з них - Гекла, Катла, Ейяф'ятлайокюдль.

Ці вулкани приваблюють туристів з усього світу. Організуються спеціальні маршрути, під час яких можна побачити кратери, лавові поля та застигли потоки магми. Одним із таких маршрутів є The Volcanic Way [2], що проходить через найвідоміші вулкани та лавові поля Ісландії. Ще однією визначною природною пам'яткою Ісландії є льодовики. Їх у країні близько 270, і вони займають майже 11 % території. Найбільший з них Ватнайокюдль, площею понад 8 000 км. Тут активно розвивається льодовиковий туризм: організуються спуски до крижаних печер, прогулянки по льодовиках, катання на снігоходах і навіть крижані сафари. Такі маршрути приваблюють як досвідчених мандрівників, так і тих, хто хоче вперше спробувати себе в умовах Арктики. В Україні наразі немає власних турів на льодовики типу Ватнайокюдль чи аналогічних, за межами країни - такі послуги пропонують лише іноземні оператори.

Одним із найвідоміших місць для екстремального дайвінгу є розлом Сільфра в Національному парку Тінгветлір. Це єдине місце у світі, де можна плавати між двома літосферними плитами - Північноамериканською та Євразійською. Прозорість води, що сягає 100 метрів, дозволяє спостерігати унікальні підводні пейзажі, а температура води, яка не перевищує 2-3 °С, додає екстремальних відчуттів.[3]

Варто зазначити, що Ісландія серйозно підходить до питань безпеки у сфері екстремального туризму. Усі туристичні компанії працюють за державними стандартами, а маршрути проходять попередню перевірку. Гіди зобов'язані мати сертифікати, що підтверджують їхню кваліфікацію та знання з надання першої допомоги. У країні також активно працює Ісландська асоціація пошуково-рятувальних служб ICE-SAR, яка швидко реагує на надзвичайні ситуації.

Екстремальний туризм має велике економічне значення для Ісландії. До пандемії COVID-19 туризм формував близько 8,2% ВВП[4], а країну відвідували понад 2,3 млн туристів на рік — при населенні лише 370 тис. Значна частина гостей приїжджала саме заради екстремального відпочинку. Після пандемії галузь швидко відновилася, сприяючи розвитку малого бізнесу, транспорту, готелів і сфери послуг.

Держава активно розвиває концепцію сталого туризму, яка передбачає баланс між економічною вигодою та збереженням природи. Ісландія суворо обмежує кількість відвідувачів у деяких національних парках, забороняє використання техніки в екологічно вразливих зонах і підтримує програми очищення природних територій. Також впроваджуються цифрові системи для моніторингу туристичних потоків, а саме: «digital toolbox» і «sandbox». Велике значення має екологічна освіта туристів: під час екскурсій гіди розповідають не лише про визначні місця, а й про правила поведінки в природному середовищі. Це сприяє вихованню екологічної свідомості та формує позитивний імідж Ісландії як країни відповідального туризму.[5] Крім того, екстремальний туризм виконує ще одну важливу функцію соціальну. Він сприяє розвитку фізичної активності, зміцненню здоров'я, підвищенню рівня стресостійкості та формуванню командного духу. Участь у складних природних умовах сприяє розвитку навичок самоконтролю, рішучості та взаємодопомоги.

Отже, Ісландія є прикладом країни, де екстремальний туризм став не лише економічно вигідною галуззю, а й інструментом сталого розвитку та міжнародного іміджу. Вона вдало поєднує унікальну природу, високий рівень безпеки, сучасну інфраструктуру та екологічну відповідальність. Досвід Ісландії показує, що екстремальний туризм може бути не лише захопливим, а й корисним для суспільства, економіки та навколишнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Вулкани в Ісландії: вогняні гіганти під крижаною корою. – URL: <https://homester.com.ua/vulkany-v-islandiyi-vognyani-giganty-pid-kryzhanoyu-koroyu/>
2. Маршрут «The Volcanic Way». – URL: <https://surl.li/iqksuh>
3. Розлом Сільфра: місце, де можна перейти з Європи в Америку – URL: <https://surl.li/fxkfdc>
4. Туризм в Ісландії (частка у ВВП). – URL: <https://surl.li/tzyfyo>
5. Екологічна освіта туристів в Ісландії. – URL: <https://icelandicroamers.is/environmental-policy/>
6. Подорож до Ісландії екзотика та неймовірні краєвиди. - URL: <https://surl.li/ksasji>
7. Ісландія чому варто їхати? - URL: <https://surl.li/gftcdl>
8. Збірник матеріалів. - URL: <https://lnk.ua/geqK1znN5>